

„Soft“ a „hard“ moderovanie: úvahy o komunikačných stratégiách v moderovaných textoch elektronických médií

Juraj Rusnák, Filozofická fakulta PU, jurkorusnak@gmail.com

Kľúčové slová: moderátor, elektronické médiá, komunikačné stratégie

Key words: presenter, electronic media, communication strategies

Moderovanie v prostredí elektronických médií možno charakterizovať ako činnosť zameranú na tvorbu programového celku s vysokou mierou improvizácie a aktuálnosti, teda tvorbu textu so zreteľnými vlastnosťami komunikačnej performancie. Moderovaný text v rozhlase, resp. v televízii má nepochybne dramaturgickú povahu – na jednej strane predpokladá vytváranie rozhlasového, resp. televízneho scenára, na strane druhej počíta aj s aktuálnymi premenami textu podľa meniacej sa komunikačnej situácie (Rusnák – Smoláková, 2010, s. 136 – 137). Práve aktualizované zasahovanie moderátora do formy i obsahu moderovaného textu (komunikačná činnosť „tu a teraz“) odlišuje moderovanie od iných podobných činností pri vytváraní komplexnej štruktúry elektronicky šíreného mediálneho textu, napr. od práce konferenciára, resp. redaktora (v angloamerickom prostredí sa preto tento druh činnosti pomenúva príhodným označením *presenter*, resp. *host*). V niektorých žánroch elektronických médií (napr. v talk show) je improvizácia dôležitou súčasťou štruktúry textu a jej adekvátne zvládnutie bez interpretačných zakolísaní (napr. umením vtípne reagovať na repliky prítomných hostí, ale aj schopnosťou zaradenia digresíí a exkurzov do štruktúry textu či zmenou celkovej dynamiky vytvárajanej relácie) je predpokladom kvality celého moderovaného programu. To, pravda, kladie vysoké nároky na samotného tvorcu programu, ktorý reláciu teda nielen uvádza, ale aj riadi a prezentuje zároveň a spája sa v ňom preto viacerou profesií – redaktor, hlásateľ, reportér, komentátor, čiastočne aj režisér a dramaturg (Hochelová, 2001, s. 112). Nároky na tento druh mediálnej tvorby znamenajú, že moderátor by sa mal vyznačovať nielen ochotou „ísť s kožou na trh“, ale aj empatiou pri komunikácii, kreativitou tvorby, schopnosťou improvizácie, dynamickou variabilitou výrazového registra a všeobecným prehľadom.

Stupeň intervencie osoby poverenej vedením programu do štruktúry moderovaného tvaru môže byť rôzny – zvyčajne možno identifikovať delikátnejšie („soft“) a autorsky zreteľné („hard“) formy moderovania. Pri tzv. „soft“ moderovaní je miera autorského vkladu obmedzená často na jednoduché prepájanie častí textu. Moderátor je v úzadí, dbá len na udržiavanie tvaru textu, rámcuje jednotlivé témy uvádzacími, resp. ukončovacími replikami a autorsky sa výraznejšie nepresadzuje. Pri „jemnom“ moderovaní dominuje úsilie sprostredkovať predovšetkým objektívnu hodnotu podávanej informácie. Príkladom sú najmä rozhlasové a televízne besedy, pri ktorých je emocionálna potencia moderovaného textu výraznejšie utlmovaná (dávnejšie takto fungovala napr. televízna beseda so zdravotnou tematikou *Fonendoskop*, v súčasnom slovenskom mediálnom prostredí takéto formy moderovania možno identifikovať napr. v politickej televíznej relácii *O päť minút dvanásť*, či v rozhlasových reláciách *Kontakty* a *Sobotné dialógy*):

Sobotné dialógy (úryvok):

Braňo DOBŠINSKÝ, moderátor:

V tejto chvíli so mnou sedia v štúdiu poslanci Národnej rady, poslanci mediálneho výboru parlamentu Dušan Jarjabek zo Smeru - Sociálnej demokracie.

Dušan JARJABEK, poslanec mediálneho výboru NR SR /Smer-SD/:

Príjemný dobrý deň.

Braňo DOBŠINSKÝ, moderátor:

A predseda výboru Pavol Minárik z KDH.

Pavol MINÁRIK, predseda mediálneho výboru NR SR /KDH/:

Príjemne poludnie.

Braňo DOBŠINSKÝ, moderátor:

Páni, dobrý deň. Vláda schválila materiál ministerstva kultúry, ktorý sa volá návrh optimalizácie infraštruktúry verejnoprávnych vysielateľov v podmienkach digitalizácie vysielania. Je to dlhý názov, ale v zásade je to materiál, ktorý hovorí o ďalšej budúcnosti alebo predstavách vlády o ďalšej budúcnosti verejnoprávnych médií. Ja by som zacitol krátko z toho materiálu, kde sa hovorí o tom, ako si vláda predstavuje poslanie verejnoprávnych médií. „Vysielanie verejnej služby a inštitúcie, ktoré ho zabezpečujú, sa musia stať kľúčovými hráčmi a piliermi celej architektúry elektronických médií. Verejná vysielacia služba sa musí stať pre občanov hlavným referenčným bodom v oblasti informácií a zároveň musí byť vnímaná ako mohutná základňa i zrkadlo národnej identity v celej jej rozmanitosti. Je i významným šíriteľom a spolutvorcom najlepších kultúrnych hodnôt národa a funguje ako laboratórium jeho talentov, ako národná duchovná banka Slovenska.“ To sú veľmi ambiciózne plány, musím povedať. Dobré sa to počúva, ale, ako vieme, všetko niečo stojí. Takéto plány určite nie sú zadarmo. Takže, kde na to vziať? Samotná vláda odhaduje, ten materiál hovorí o minimálne tri celá štyri miliárdach korún. Podľa vás, sú to reálne plány, ktoré ste teraz mohli počuť? Pán Jarjabek?

Dušan JARJABEK, poslanec mediálneho výboru NR SR /Smer-SD/:

Ďakujem pekne za slovo. Inými slovami, pán redaktor, to, čo ste povedali, je z môjho pohľadu záchrana duálneho systému na Slovensku, ktorý vznikol v roku deväťdesiatpäť. Myslím si, že skutočne ten plán je veľmi ambiciózny, ale naozaj ide o to, aby ten duálny systém na Slovensku fungoval, a takisto ako v tom deväťdesiatom piatom roku sme sa báli, aj teda po transformácii štátnej, štátneho rozhlasu a štátnej televízie na verejnoprávne inštitúcie, aby ten vplyv štátu sa minimalizoval a aby, nakoniec svedčí o tom aj zrušenie kapitoly rozpočtu v ďalšom období. Dnes sa dostávame do situácie úplne opačnej, keď vlastne to zosúkromnenie, hovorím to, samozrejme, v úvodzovkách, tých verejnoprávnych inštitúcií, proste treba niečo robiť. Treba opäť zachovať duálny systém, treba opäť zachovať duálnosť informovania, treba si opäť povedať, čo je to tá verejná služba a treba si nakoniec položiť aj skutočne otázku, či chceme a potrebujeme verejnoprávne inštitúcie. Vláda skonštatovala, že áno, preto sa skutočne pustila do takéhoto „profesného boja“ a je to ojedinelé preto, lebo ja som si naozaj, už keď tuná sedím s pánom predsedom Minárikom, pozeral veľa materiálov o KDH, no a prišiel som na to, že váš volebný program v roku dvetisíc a dvetisícšesť absolútne postrádal tému mediálnu, tému verejnoprávnych inštitúcií, tému riešenia tejto problematiky. No ale ja to len konštatujem v tejto chvíli a myslím si, že je najvyšší čas, aby sme sa týmto skutočne opäť zaoberali, pokiaľ tie verejnoprávne inštitúcie, teda médiá Slovenský rozhlas, Slovenskú televíziu chceme mať.

Braňo DOBŠINSKÝ, moderátor:

Pán Minárik, ako vy vnímate takéto ambiciózne plány a povedzme aj tú otázku. Chceme mať verejnoprávne médiá a za koľko a aké?

Pavol MINÁRIK, predseda mediálneho výboru NR SR /KDH/:

Myslím, že v tomto európskom priestore vôbec nestojí otázka tak, že či chceme. Sme v priestore, v ktorom je duálny systém alebo existencia médií, ktoré vysielajú vo verejnom záujme, témou štandardov, takže ja sa touto otázkou v tejto chvíli veľmi nezaobieram, pretože naozaj, ako sme vstupovali do Európskej únie a tento štandard v Európskej únii je nastavený, tak sme ustupovali aj s tým, že budeme sa držať podobných schém aj v tejto oblasti, hoci

priamo oblasť unijné právo priamo neupravuje. Ale naše záväzky určite sú aj na, v otázkach kultúry, aj v otázkach informovanosti obyvateľstva.

.....

Braňo DOBŠINSKÝ, moderátor:

Poprosím vás, vzhľadom na čas posledná, posledné vety.

Dušan JARJABEK, poslanec mediálneho výboru NR SR /Smer-SD/:

Jedna veta. Pardon, dve vety. Všetky otázky, ktoré sme dali rade rozhlasovej, respektíve Rade SRo po dohode s kolegami a po prijatí uznesenia zverejníme. Aby to bolo jasné verejnosti.

Druhá veta. V právnej analýze je napísane, doslova, váš výbor teda nemá žiadne ústavné ani zákonné zmocnenie na vykonanie poslaneckého prieskumu v Slovenskom rozhlase. Veta pokračuje ďalej, nič iného nechceme, len to, aby ústavnoprávny výbor potvrdil alebo nepotvrdil právnu analýzu doktora Procházku. To je všetko.

Pavol MINÁRIK, predseda mediálneho výboru NR SR /KDH/:

Môžem si aj ja zacitovať trošku?

Braňo DOBŠINSKÝ, moderátor:

Nech sa páči. Posledné.

Pavol MINÁRIK, predseda mediálneho výboru NR SR /KDH/:

Závodný výbor základne organizácie odborového zväzu, v médiách zrejme, pri Slovenskom rozhlase nesúhlasí s obsahom uznesenia výboru v Národnej rade Slovenskej republiky pre médiá a kultúru najmä preto, že poskytnutie požadovaných údajov je v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov a ďalšie tri odrážky, aby som necitoval.

Dušan JARJABEK, poslanec mediálneho výboru NR SR /Smer-SD/:

Má na to plné právo. Je to...

Braňo DOBŠINSKÝ, moderátor:

Vidím, že sa nezhodnete v tejto téme, nezhodli ste sa, ani čo sa týka budúcnosti financovanie médií. Čas nás tlačí. Bohužiaľ, to boli zrejme posledné slová. Ja teraz ďakujem za účasť poslancom Národnej rady, poslancovi za Smer Dušanovi Jarjabkovi a za KDH Pavlovi Minárikovi.

Pavol MINÁRIK, predseda mediálneho výboru NR SR /KDH/:

Dopočutia.

Dušan JARJABEK, poslanec mediálneho výboru NR SR /Smer-SD/:

Príjemný deň. Dovidenia.

Braňo DOBŠINSKÝ, moderátor:

Od mikrofónu sa lúči Braňo Dobšinský.

Na rozdiel od „soft“ moderovaných relácií, ktoré majú zvyčajne informačno-vzdelávacie či poznávacie zameranie, „hard“ programy sa orientujú na atraktivitu a zábavný charakter, preto pri výbere tém dominujú tie, ktoré dokážu zaujať široké publikum. Osobitne to platí o špecifickom druhu zábavného moderovaného programového celku – o talk show. Autorské typy talk show s výrazným stupňom intervencie moderátora do textu relácie možno dnes identifikovať podľa špecializácie – napr. politické talk show (*Howard Stern Talk Show*, u nás napr. známe *Sito* a neskôr *De Facto* s D. Krajcerom), ekonomické (*Wall Street Week*), športové (*Sports Club*), talk show o prácach v domácnosti (*Em Westmore Show*), psychologické poradne (*Dr. Ruth*), dokonca aj talk show o literatúre (*Author Meets the Critic*) a o varení (*Julia Childs*). Osobitne možno sledovať prvky autorského moderovania pri zábavných talk show tabloidného typu (napr. o výskyte paranormálnych javov, o ľuďoch z prostredia sociálnych minorít a pod. – v STV takto fungovala relácia *Vadkertí Talkshow*).

Výber osobností do takejto autorsky moderovanej relácie je často podmienený ich spoločenským postavením (hostami v *hard talk show* sú najčastejšie slávne osobnosti zo šoubiznisu – herci, speváci, hudobníci, ale aj politici či športovci). Moderátor jednotlivé časti

relácie nielen prepája a vlastné časti neizoluje od výstupov hostí, ale do nich často vstupuje a komentuje, nezriedka aj humorne podfarbuje, až ironizuje. Je preto prirodzené, že tento typ programu je často identifikovateľný prostredníctvom hlavného moderátora relácie – príkladom môže byť napr. program *The Tonight Show*, vysielaný americkou televíznou spoločnosťou NBC od roku 1954, pri ktorom bol základný charakter a vysielací čas zachovávaný, s príchodom nových moderátorov (ktorými boli Steve Allen, Emie Kovacs, Jack Paar, Johnny Carson, Jay Leno) sa v štruktúre formátu relácie objavovali dôležité zmeny v riadení diskusie, v stupni improvizácie a pod. (Timberg, 2010) Striktne autorské, hard moderované rozhlasové a televízne relácie sa čoraz intenzívnejšie presadzujú aj v prostredí slovenských a českých elektronických médií – dávnejšie takto fungovala napr. televízna politická talk show *Večer Milana Markoviča*, z novších možno spomenúť zábavné talk show *Müllerád* s R. Müllerom, *Banánové rybičky* s H. Pawlowskou a *Uvoľňte se, prosím* s J. Krausom:

Večer Milana Markoviča (úryvok):

	<p>Milan Markovič: <i>No, nič... Ja by som sa chcel obrátiť... na vašu perspektívu.</i></p>
	<p>Milan Markovič: <i>Možno skôr pán Gašparovič... Ja... samozrejme, toto neberte až tak vážne... Môžete, ale nemusíte... Ja vašu perspektívu vidím v takých možných dvoch rovinách...</i></p>
	<p>Milan Markovič (mimo záber): <i>Nebudete predsa čakať do dôchodku...</i></p>

	<p>Milan Markovič: <i>...tak, proste, tak, v tých kúpeľoch... či v nafte sa vyvaľovať... (smiech publika)... buď úspešný návrat do pedagogickej praxe – nie? ... do právnickej teda... alebo... pozrite sa – kto iný... v tom vašom Hnutí – okrem vás – zdravý, odhodlaný, príčetný (smiech a potlesk publika)...môže, môže kandidovať...</i></p> <p>(smerom k publiku): <i>Neviete ešte, čo chcem povedať!</i></p>
	<p>(záber na publikum)</p>
	<p>Milan Markovič: <i>Kto iný od vás môže ešte kandidovať za prezidenta?</i> <i>...</i> <i>Dobre som trafil?</i></p>
	<p>Ivan Gašparovič: <i>Ale áno!</i></p> <p>Milan Markovič (mimo záber): <i>Čo?</i></p> <p>(smiech publika)</p>
	<p>Ivan Gašparovič: <i>No kto, pýtam sa, kto?</i></p>

	<p>Milan Markovič: <i>Jááj... Vy neviete?</i></p> <p>Ivan Gašparovič: <i>No sa pýtate...</i></p> <p>Milan Markovič: <i>Ja to mám tu napísané... Začína sa to na G...</i></p>
	<p>Ivan Gašparovič: <i>Gaulieder snád' nie?</i></p> <p>(smiech publika)</p> <p>Milan Markovič (mimo záber): <i>Ste ho vzali naspäť? Nie!</i></p> <p>Ivan Gašparovič: <i>Nie, KDH!</i></p>
	<p>Milan Markovič: <i>KDH ho vzalo?</i></p> <p>Ivan Gašparovič: <i>No...</i></p> <p>Milan Markovič: <i>To sú... zberné strediská... No...</i></p> <p>(smiech publika)</p>
	<p>Milan Markovič (mimo záber): <i>No nie, vy na to nepomýšľate, vôbec? Ved' majú postaviť kandidáta, preboha...</i></p>

	<p>Milan Markovič: <i>Kto? Ten... Tak ten už vôbec... (smiech publika)... aj druhého som prešiel... (smiech publika)</i></p>
	<p>Ivan Gašparovič: <i>Keď som počul, že niekde... niekde budú prijímať nové zákony týkajúce sa kandidátov na prezidentov... tak radšej nie... To má byť zákon hrozný...</i></p> <p>Milan Markovič (mimo záber): <i>Zákon schválnosti...</i></p> <p>Ivan Gašparovič: <i>Nie, nie, nie...</i></p>
	<p>Ivan Gašparovič: <i>Že každého kandidáta budú najskôr kastrovať!</i></p> <p>Milan Markovič: <i>Áno?... A u vás tam niektorí takým vysokým hlasom už hovoria! (smiech publika) Čo?</i></p> <p>Ivan Gašparovič: <i>Tak tí nemajú šancu!</i></p> <p>Milan Markovič: <i>Nemajú, nie, nemajú.</i></p>

V zriedkavejších prípadoch sa *hard* moderovaná relácia netvorí ako zábavný program s jedným výrazným moderátorom – namiesto „one man show“ vzniká polyfonický útvar súhrou činností (možno až mikrovystúpení) viacerých zúčastnených osôb, ktoré preberajú na seba niektoré kompetencie moderátora – príkladom môže byť humoristický program *Sedem s.r.o.*:

Sedem s.r.o. (úryvok):

	<p>Elena Vacvalová: <i>Zvoní mi mobil...</i></p> <p>(smiech publika)</p>
	<p>Elena Vacvalová: <i>Môžem, Vaše Veličenstvo, vybaviť...</i></p> <p>Dano Dangel (mimo záber): <i>Kto nás otravuje teraz na Silvestra...</i></p>
	<p>Milan Lasica: <i>Uvidíme, ak ho nájde, uvidíme...</i></p> <p>Dano Dangel (mimo záber): <i>Môžeme si to aj vypočuť?</i></p>
	<p>Elena Vacvalová: <i>Capko mi volá...</i></p> <p>...</p> <p><i>Nemôžem, teraz nahrávame...</i></p> <p>(smiech publika)</p>
	<p>Milan Markovič: <i>Capko našiel Kozičku...</i></p>

	<p>Milan Lasica: <i>Nech zavolá, keď budeme vysielat'...</i></p>
	<p>Elena Vacvalová: <i>Tak toto sa mi dávno... Ale však na záver sa mi to môže stať... Dobre, takže...</i></p> <p>Milan Markovič (mimo záber): <i>Máte tam bordel...</i></p>
	<p>Elena Vacvalová: <i>Vy tam máte bordel... na tom stole...</i></p> <p>Dano Dangl (mimo záber): <i>No, ešte malý...</i></p>
	<p>Elena Vacvalová: <i>No, ale ja som si predsa len nejaký bod'áčik vzhľadom ku mojej skleróze nechala... ale toto, aby som nezabudla – vždy sme tu začínali tak, že sme spomínali na čosi, čo sme prežili alebo zažili minulý týždeň – okrem pána Lasicu, ten málokedy minulý týždeň niečo zažil... takže ja by som to dnes rozšírila trochu, lebo je dnes taký deň, že ak chcete, môžete v tejto... čo som ti urobila?</i></p>
	<p>Milan Markovič: <i>Nič, ja len, aby bolo veselo...</i></p>

	<p>Elena Vacvalová: <i>...aby sme si zaspomínali na čokoľvek, čo vás zaujalo, čo vás potešilo, čo vás pobavilo...V celom tomto roku 2008. Tak.</i></p>
	<p>Milan Lasica: <i>To by ste sa čudovali, ale ja ani minulý rok...</i> (smiech publika)</p>
	<p>Elena Vacvalová: <i>Ale, tak už...</i> Milan Lasica: <i>Pozoruhodné? Neviem... Naozaj, no tak išiel jeden deň za druhým, trvalo to tak približne mesiac a už je nový rok.</i></p>
	<p>Ol'ga Feldeková: <i>No ja na rozdiel od teba každý deň zažijem najmenej tri veci. Začnem tak, že si to všetko nepamätám, len to posledné, čo sa mi stalo...</i></p>
	<p>Milan Lasica: <i>Raňajky, obed, večera...</i> (smiech publika)</p>

Aj z predchádzajúcich ukážok je zrejmé, že aktivity moderátora pri tvorení súčasného „hard“ moderovaného textu naplňajú predovšetkým požiadavku spontánnosti a humorného zafarbenia. Inšpirujúcim príkladom smerovania tohto typu moderovaných textov v televízii môžu byť moderované vystúpenia, v ktorých je prirodzenosť previazaná s pohotovosťou a primeranosťou – tak, ako to manifestujú niektorí predstavitelia mladšej moderátorskej generácie, napr. Adela Banášová, Martin „Pyc“ Rausch alebo Dano Dangel.

Osobitne ešte treba identifikovať tvorbu „hard“ moderovaných textov, pri ktorých dominuje predovšetkým úsilie prekvapiť nonkonformným prejavom (v tomto smere sa viac-menej úspešne predstavili moderátori reprezentujúci vyhranené životné postoje, napr. „Džony“ Mečoch alebo Tony Moisés na TV JOJ). V programoch, ktoré majú predovšetkým upútať pozornosť divákov, resp. poslucháčov (napr. v televíznych telefonických súťažiach o finančné výhry, v tzv. *participation programs*) moderátori častejšie rezignujú na úsilie vytvoriť celistvú štruktúru textu a sústredia svoju konštrukčnú iniciatívu na expresívne ladené komunikačné prejavy, ktoré však málo naplňajú požiadavku tvorby textu a stávajú sa preto skôr panoptikom kuriozít:

Nautik kvíz (úryvok):

Mário Toráč:

Vonku je krásne, tu v Rači sú aj hody, priatelia, všetko to tu žije hudbou, klobáskami, ale napriek tomu verím, že s nami chcete súťažiť. Teraz potrebujem počuť od vás slovíčka, ktoré sa začínajú...(smiech)... a teraz pozorne počúvajte... Hetero! Hetero! Všetkým je nám to blízke. Vieme, čo to znamená...Hetero. Ale! Ja potrebujem počuť ešte d'alej dopĺňajúcu... aby ste mi doplnili tú vetu, to slovíčko, čiže hetero – to tiež má už svoj význam, ale to slovíčko je o čosi dlkšie... Môžete získať tisíc slovenských korún, tak poďme na to! Tisíc slovenských korún! Mať tisíčku teraz vo vrecku, tak cez prestávku hneď idem tu vedľa, lebo sú tu hody!... Všetkých obyvateľov Rače pozdravujem! Bol som tam teraz na chvíľočku a závidel som vám... Ľudová pieseň, hudba tam znie... Ha-ha, cítil som sa ako doma! (smiech, tleskanie rukami) Poďme, priatelia, mám dobrú náladu! Hetero! Niečo! Stačí sa pozrieť ako na mňa! Vobyčejnej človek, jako jsem já! Hetero! Niečo! (šepot) Poďme!

Je otázne, či sú tieto komunikačné prejavy len „vedľajším produktom“ súčasnej masovej mediálnej tvorby, alebo nastupujúcim trendom pri moderovaní textu. Rozlíšiť v takýchto komunikačných prejavoch hranicu medzi čistou spontánnosťou „naturščika“ postaveného pred televíznou kamerou a profesionálnym výkonom skutočného moderátora je pritom niekedy dosť ťažké – z čoho nepochybne ťažia novšie programové formáty televíznej zábavy, najmä programy reality show...

Literatúra a zdroje

NAUTIK KVÍZ. Relácia vysielaná na televíznej stanici TV Nautik 14. júna 2001 o 23.15 hod. Relácia dostupná na adrese

<http://www.youtube.com/watch?v=oUNu-0P8m7Y>

RUSNÁK, J. – SMOLÁKOVÁ, V.: Moderovanie v elektronických médiách. In: RUSNÁK, J. a kol.: Texty elektronických médií. Stručný výkladový slovník. Prešov, Vydavateľstvo Prešovskej univerzity 2010, s. 136 – 137.

SEDEM S.R.O. Relácia vysielaná na televíznej stanici TV Markíza 30. decembra 2008 o 23.00 hod. Relácia dostupná na adrese

<http://video.markiza.sk/archiv-tv-markiza/7edem-s-r.o/22590>

SOBOTNÉ DIALÓGY. Relácia vysielaná na rozhlasovej stanici Rádio Slovensko 9. júna 2007 o 12.10 hod. Prepis celej relácie prístupný na

<http://medialne.etrend.sk/radia/clanok.php?clanok=3320>

TIMBERG, B. M.: Talk Shows. In: NEWCOMB, H. (ed.): Encyclopedia of Television.

<http://www.museum.tv/archives/etv/T/htmlT/talkshows/talkshows.htm>

VEČER MILANA MARKOVIČA. Relácia vysielaná na televíznej stanici STV 6. februára 1999 o 20.00 hod. Relácia dostupná na adrese

<http://www.youtube.com/watch?v=DjGX-L1kZks>

Abstract

In this paper are discussed forms of presenter communication strategies – „soft“ and „hard“ forms in radio and television talk show and participation programs.

Táto štúdia, bola vytvorená realizáciou projektu *Vybudovanie lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra*, na základe podpory operačného programu Výskum a vývoj financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.